

Barris espanyols

À

Les eleccions al Parlament de Catalunya del passat 21 de desembre han confirmat una realitat esdevinguda crònica i, fins a cert punt, arrelada, malgrat el pas dels anys. En efecte, en determinats barris de la ciutat les formacions polítiques no explícitament catalanistes guanyen clarament. Volia pensar que, en tractar-se aquesta vegada d'un sufragi excepcional -cop d'estat de l'article 155, President, consellers i activistes empresonats o a l'exili, repressió violenta de la policia espanyola l'1 d'octubre, etc.- aquesta tendència canviaria. No ha estat pas del tot així. Sí que és cert que els partits sobiranistes han guanyat molt de pes en aquests indrets respecte de convocatòries precedents, però encara no s'ha capgirat la tendència. Això mateix passa en àrees metropolitanes de Barcelona i Tarragona, algunes comarques adjacents i a la Vall d'Aran. Tots aquests espais tenen en comú una presència significativa de persones provinents de la vella immigració peninsular, que continuen vivint en un univers molt particular, impermeables a la catalanitat, que segueixen diàriament i preferentment els grans mitjans de comunicació de masses madrilenys i clarament incòmodes, la majoria per desconeixement i altres per una ferma ideologia, amb el moviment independentista d'avui.

Així barris com la Balconada, la Font dels Capellans o el Xup presenten un percentatge de vots favorables als partits no independentistes -que podem anomenar també tripartit del 155: Ciutadans, PSC i PP- del 60,55%, 52,91 % i 63,14 %, respectivament. En tots ells, per altra banda, hi guanya Ciudadanos -amb un 33,61%, 28,83% i 32,01%-, una formació política clarament dretana, neoliberal i anticatalanista que ha esdevingut la nova marca de l'espanyolisme versió 2.0. És curiós, perquè mirant el seu programa electoral es pot veure clarament que es troba força allunyat de l'ideari dels partits d'esquerres, que habitualment eren abans majoritaris, pel caràcter obrer i popular d'aquests barris, des del PSUC, passant pel PSC, Iniciativa o, més recentment, En Comú-Podem, que aquesta vegada hi assoleix uns modestos 6,75%, 8,59% i 6,84%. En efecte, dubto que un programa que defensa la privatització de la sanitat, l'endarreriment de l'edat de jubilació, una baixada de les pensions, l'atac a la immersió lingüística i el model educatiu, una retallada de la inversió pública en general, especialment de les infraestructures, etc. els sigui atractiu. Això s'explica perquè ni se l'han mirat i bona part dels seus veïns han prioritzat la seva espanyolitat per sobre de qualsevol altra cosa. És ben simptomàtic d'una manera de veure el món, ja que la proposta sobiranista ha estat sempre molt curosa de no interferir en el sentiment nacional o cultural de cadascú, sinó més aviat a construir una república catalana més democràtica, on tothom pugui gaudir de millor qualitat de vida. Cal reconèixer que aquest missatge encara no ha quallat prou, malgrat la presència significativa de nombroses famílies castellanoparlants que han abraçat amb entusiasme i sense prevencions ètniques o culturals l'independentisme, com el col·lectiu Súmate, que té un eslògan molt encertat: "No importa el origen, sino el destino". Però encara no són prou. De fet, aquest fenomen és força singular, ja que al món hi ha comunitats nacionals que són presents en diversos estats i no necessàriament -especialment si s'hi troben bé i gaudeixen dels seus legítims drets i, sobretot, millors prestacions socials- es volen aplegar en un sol estat. És el cas, per exemple, de les comunitats francòfones de Bèlgica o Suïssa, sense haver d'anar gaire lluny. Obviament també hi ha catalans de soca-rel partidaris de seguir sent súbdits espanyols, però aquests em sembla que ho són més aviat perquè hi tenen interessos o, sobretot, perquè no volen assumir els costos de la lluita per la separació. No crec que gairebé ningú d'aquest bloc pugui defensar de manera entusiasta i atractiva l'"statu quo" actual. I tampoc no es veuen amb prou força per canviar-lo. O en constaten l'extrema dificultat de separar-nos o bé es volen mantenir espanyols per una qüestió identitària, lícita, però, al cap i a la fi, còmoda.

Caldrà, doncs, tenir-ho present de cara a futures convocatòries electorals. Cadascú ha d'escollir el seu futur lliurement. Però el sobiranisme s'hi ha d'adreçar sense paternalismes ni discursos condescendents. És indispensable evitar que hi quallin les proclames espanyolistes de tipus etnicista i el mantra de la fractura social que hi han abocat partits com el PP o Ciudadanos i, en

menor mesura, un PSC desconegut. Convé incidir amb més força en aquests espais molt desconnectats encara del que suposa construir una República de tots i per a tothom.

Mapa creat per lamunyarussa.